

Фразеологізми не лише збагачують мову, а й додають глибину та індивідуальність нашим висловам. Вони є невід'ємною частиною сучасного мовного спілкування та сприяють його розвитку й урізноманітненню. Використання фразеологізмів у повсякденному житті робить нашу мову більш виразною та барвистою. Важливо використовувати фразеологізми відповідно до контексту та аудиторії. Це допоможе зробити наше спілкування більш насиченим та цікавим.

Отже, фразеологізми – це мовна скарбниця, яка не має вичерпного дна, і ми завжди можемо знайти нові вислови для виразного спілкування та збагачення нашого мовлення. Вивчаючи фразеологію, ми пізнаємо свою мову та культуру, розширюємо мовний запас і стаємо майстрами в мистецтві вислову. Тож фразеологізми стануть нашими союзниками в мовному мистецтві, даруючи нам магію слів та незабутні миті експресії в спілкуванні.

Білоус Я.Є., Україна
Науковий керівник: Заверющенко М.П.
НТУ «ХП»

ЕТИМОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРІЗВИЩ

У 2022 році, через початок повномасштабного вторгнення Росії в Україну, почалася нова хвиля українізації. Люди почали поглиблювати вивчення української мови, літератури, історії та культури. Одним із таких аспектів є етимологія українських прізвищ. Вони – наше минуле, яке ми повинні знати, щоб побудувати майбутнє. Тому дослідження походження прізвищ, їх зміну протягом часу є цікавим та актуальним питанням.

Офіційно родові прізвища в Україні з'явилися в XIV – XV ст. для знаті, купців і гетьманів, які повинні були оформлювати документи щодо купівлі-продажу та успадкування майна. Але насправді вони виникли раніше й існували як прізвиська. У Київській Русі давали прізвиська, що характеризували особу, а саме: *Кабанець*, *Підвечір'я*, *Сторчак*. Гарним прикладом є князь Володимир, якого прозвали *Великим*. Унікальними є такі

прізвища: *Зінкевич, Левкович, Малкович*, що ведуть свою історію з князівських часів із суфіксом *-вич-, -ич-*.

У 1632 році київський митрополит Петро Могила доручив вести метрики, тобто реєстри народжуваності, одруження та смерті. Після цієї події в багатьох людей з'явилися прізвища. Їхні назви люди часто брали від своїх батьків. Частіше за все обирали ім'я батька, наприклад, *Петренко, Сидоренко, Борисяк*. Прізвища могли бути утворені від становища людини або від займаної посади. Для творення використовували навіть хатні предмети: *Сковорода, Макітра*. Природа також залучалася до утворення прізвищ, зокрема із суфіксом *-вий-* : *Польовий, Лісовий, Садовий, Озерний, Дністровий, Дніпровський* і т. д.

З початком козацької доби з'явилися нові види прізвищ, які згодом ставали прізвищами. Вони могли бути пов'язані з функціями, заняттями та особливостями запорізьких козаків. Наприклад, від посади отамана утворилося прізвище *Отаманенко*. *Крамар, Стороженко, Мельниченко, Наливайко* вказували на професію, чи обов'язок, який виконував козак. У використанні було введено навіть особливості зовнішності: *Губенко, Чуб, Рябко, Горбоніс* тощо. Нерідко прізвища склалися з кількох слів: *Убийвовк, Непийвода, Перебийніс*.

Проте, на жаль, у формуванні українських прізвищ відбулися спотворення, як від писарів, так і від самого населення. Прізвища українців переходили до росіян, що у свою чергу дописували суфікс *-ов*: *Міняйлов, Шумилов, Рижков*. У Сибіру місцеве населення також перехрещували українські прізвиська, таким чином були утворені *Савіцьких, Чернецьких*. Така зміна відбувалася через реформу паспортизації 1861 року в Російській імперії.

Отже, знаючи етимологію прізвища, ми можемо дізнатися про його історію, унікальність, але далеко не всі прізвища досліджено. Так, наприклад, деякі закінчуються на *-ман*, що походить від німецької і перекладається як людина: *Бацман, Котьман*. Серед українців існує прізвище *Передерій* та *Передрій*, що перською мовою означає «скіф заморських». *Демідіон, Фаріон, Завізіон* – з закінченням *-іон* зустрічаються серед реєстрового козацтва.

Достовірно невідомо, як і звідки взялися ці прізвища серед українського населення, що спонукає досліджувати цю галузь у подальшому.

Бочаров В.Б., Україна
Науковий керівник: Набока О.В.
НТУ «ХП»

КОНТРОЛЬ ТА КОРЕКЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ АВТОМАТИЗОВАНОГО ВИРОБНИЦТВА ПРИ ВИКОРИСТАННІ СИСТЕМИ УНІВЕРСАЛЬНИХ ШАБЛОНІВ ТА КООРДИНАТНО- ВИМІРЮВАЛЬНИХ МАШИН

Актуальність теми. Теорія точності, як одна із складових технології машинобудування неможлива без методів та засобів вимірювання. Так само як технологічний процес неможливий без контрольних операцій. На кожному етапі розвитку технології машинобудування розроблялись методи контролю та впроваджувались відповідні засоби вимірювальної техніки та обладнання, забезпечуючи тим самим ефективність механозбирального виробництва. Будь-які вимоги підвищення точності виготовлення деталей машин потребувало і потребує удосконалення рівня (і його ефективності) методів та засобів вимірювання. Актуальність обраної теми зумовлено дедалі більшим розповсюдженням практики поєднання виробництва деталей складної форми з одночасним контролем геометричних параметрів за допомогою багатокординатних вимірювальних систем.

Важливим питанням для функціонування автоматизованого виробництва є використання як різного за більшістю показників технологічного обладнання, зокрема з ЧПК, (технологічна актуальність та вік обладнання, ступінь автоматизації, жорсткість та параметри точності, швидкість обробки тощо) так і параметрів контролю об'єкту (геометричних розмірів, параметрів поверхні, необхідної невизначеності вимірювання тощо).

Доволі складним є і питання підходів та стратегій зворотнього зв'язку між обробкою деталі та її інспекційним контролем: достатня оперативність контролю та можливість внесення корекцій в подальші етапи технологічного